

3 kadencja, 108 posiedzenie, 3 dzień (10.05.2001)

19 punkt porządku dziennego:

Sprawozdanie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka o komisyjnym projekcie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (druki nr 1135 i 2714).

Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa Włodzimierz Olszewski:

Panie Marszałku! Wysoki Sejmie! Obecnie obowiązująca ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa została uchwalona - przypomnę - 20 grudnia 1989 r. i w tym czasie, można powiedzieć, była aktem nowatorskim, wręcz rewolucyjnym. Pozwolę sobie tutaj tylko na krótki wątek osobisty - mianowicie przygotowywana ona była, przynajmniej jej projekt, w Obywatelskim Centrum Inicjatyw Legislacyjnych, którym, z wymuszonymi przerwami, kierował obecny tutaj pan poseł Kazimierz Barczyk. Ale czas biegnie i obecnie przeszło 11-letni okres obowiązywania tej ustawy uzmysłowił nam, że należy znacznie poszerzyć kompetencje rady, by mogła realizować swoje funkcje konstytucyjne, wynikające z art. 186 konstytucji.

Krajowa Rada Sądownictwa, dostrzegając nałożone na nią nowe zadania, zainicjowała zmianę dotychczas obowiązujących przepisów. Inicjatywa rady została podjęta przez Komisję Sprawiedliwości i Praw Człowieka, która podzieliła te wszystkie zastrzeżenia, którymi kierowała się rada. Kompetencje, które zawierała dotychczasowa ustawa, rzeczywiście są niezwykle wąskie. I to nie jest tak, że rada sama sobie zawężyła pole działania, bo prawda jest taka, że niestety była związana bardzo ściśle tymi ograniczonymi kompetencjami. A więc odnosząc się do obecnego projektu, chciałbym stwierdzić, że to rada zainicjowała możliwość zobiektywizowanej i pogłębionej oceny kandydatów na stanowiska sędziowskie. Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka zaaprobowала tę koncepcję i dzięki temu mamy w projekcie możliwość lustracji pracy sędziów przez członków rady będących sędziami bądź przez sędziów delegowanych do biura rady. Wydaje mi się jednak osobiście, że wskazane byłoby poszerzenie kręgu osób uprawnionych do przeprowadzania takich lustracji o innych sędziów, którym rada mogłaby zlecać wykonanie tych czynności.

Rada otrzymała także kompetencje zarządzenia wizytacji sądu albo jego jednostki organizacyjnej.

Za godną zdecydowanego poparcia należy uznać koncepcję dotyczącą delegowania sędziego do pełnienia czynności w biurze rady, bo rzeczywiście doświadczenia ostatnich lat uczą - mnie w szczególności - że rada, która spotyka się praktycznie tylko na posiedzeniach, pracuje jedynie dorywczo. W związku z tym nie ma możliwości natychmiastowego reagowania na takie czy inne sytuacje, jakie niesie życie. Przepis o możliwości delegowania sędziów do biura rady jest zawarty wprawdzie w projekcie Prawa o ustroju sądów powszechnych, ma jednak bezpośredni wpływ na wykonywanie nałożonych na radę zadań.

Słuszne jest także przekazanie do właściwości Sądu Najwyższego odwołań od uchwał rady. Tych kilka rozwiązań, wskazanych jedynie dla przykładu i skrótowo, pozwala wyrazić nadzieję, że zwiększy się efektywność działania rady także i w tym zakresie, który dotychczas pozostawał poza jej kompetencjami. Pozostaje jednak jeden problem: Czy odrębność organizacyjna i budżetowa Krajowej Rady Sądownictwa będzie mogła być realizowana od 1 stycznia 2003 r.? Słyszałem tu także przed chwilą, że nawet i ten termin wydaje się zbyt późny. Trzeba jednak zwrócić uwagę na to, że na wiosnę przyszłego roku nastąpi koniec kadencji obecnej rady. W związku z tym jej skład ulegnie radykalnej zmianie. Dlatego można dostrzegać pewne trudności natury praktycznej: Czy rada w takim przełomowym momencie będzie rzeczywiście w stanie podolać tym zadaniom? Dziękuję bardzo. (Oklaski)

Przebieg posiedzenia